

WYMAGANIA EDUKACYJNE - JĘZYK POLSKI

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Wymagania na poszczególne stopnie szkolne

KLASA III

Umiejętności ucznia w zakresie słuchania, mówienia, pisanie, czytania i odbioru tekstów kultury oraz rozpoznawania i analizy zjawisk językowych.

SŁUCHANIE

Uczeń:

1. Koncentruje uwagę podczas słuchania cudzej wypowiedzi.
2. Rozpoznaje intencję mówiącego na podstawie barwy, siły głosu i intonacji.
3. Dostrzega niezrozumiałe wyrazy, wyrażenia i zwroty oraz stara się je wyjaśnić.
4. Wykorzystuje usłyszane informacje na lekcjach i w życiu.
5. Określa tematykę usłyszanego tekstu i rozpoznaje jego funkcję.
6. Potwierdza słuchanie zajęciem stanowiska w rozmowie.
7. Zna i stosuje werbalne i niewerbalne środki językowe.

Słuchanie jest umiejętnością trudną do sprawdzania kryterialnego. Uczeń potwierdza ją przez wypowiedzi ustne i pisemne

MÓWIENIE

Celujący

Uczeń:

1. Zawsze wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Umie polemizować i bronić własnego zdania.
3. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (powyżej 4 minut).
4. Wygłasza z pamięci fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa.
5. Podejmuje działalność kulturalną w różnych formach, np. udział w akademii, wieczornym koncercie bądź spektaklu
6. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
7. Prezentuje ze swadą własne wypowiedzi w różnych ustnych formach.
8. W rozmowie daje dowody logicznego toku myślowego(rozumowania, wnioskowania, uogólniania).
9. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi, formułuje pytania problemowe adekwatne do potrzeby.
10. Nawiązuje do wypowiedzi rozmówcy.
11. Relacjonuje czyjeś stanowisko.
12. Potrafi wystąpić w roli negocjatora, ustala i określa tematykę książki, wystawy, filmu, spektaklu na podstawie noty wydawniczej, katalogu, programu kinowego lub teatralnego.
13. Bierze udział w szkolnych przedstawieniach teatralnych, akademiach.

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Podejmuje polemikę.
3. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (3-4 minuty).
4. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa.
5. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
6. Potrafi zaplanować własną wypowiedź ustną i dokonać prezentacji.
7. W rozmowie daje dowody logicznego toku myślowego(rozumowania, wnioskowania, uogólniania).
8. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi, formułuje pytania szczegółowe, ogólne i problemowe adekwatne do potrzeby.
9. Tworzy wypowiedzi ustne, takie jak relację, przemówienie.
10. Nawiązuje do wypowiedzi rozmówcy.
11. Relacjonuje czyjeś stanowisko.
12. Potrafi wystąpić w roli negocjatora, ustala i określa tematykę książki, wystawy, filmu, spektaklu na podstawie noty wydawniczej, katalogu, programu kinowego lub teatralnego.

Dobry

Uczeń:

1. Wypowiada się logicznie, płynnie, poprawnie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Mówi z przejrzystą intencją do rzeczywistych i wyobrażonych odbiorców w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych (3-4 minuty).
3. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa(2-3 minuty).
4. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
5. Potrafi zaplanować własną wypowiedź ustną i dokonać prezentacji.
6. W rozmowie daje dowody logicznego toku myślowego(rozumowania, wnioskowania, uogólniania).
7. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi, formułuje pytania szczegółowe, ogólne i problemowe adekwatne do potrzeby.
8. Tworzy wypowiedzi ustne - relację,
9. Nawiązuje do wypowiedzi rozmówcy.
10. Relacjonuje czyjeś stanowisko.
11. Potrafi wystąpić w roli negocjatora, ustala i określa tematykę książki, wystawy, filmu, spektaklu na podstawie noty wydawniczej, katalogu, programu kinowego lub teatralnego.

Dostateczny

Uczeń:

1. Wypowiada się w miarę logicznie i dba o estetykę wypowiedzi.
2. Skutecznie komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Uczestniczy w dialogu.
4. Wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).
5. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
6. Uczestniczy w planowaniu wypowiedzi i prezentacji (2-3 minuty).
7. Próbuje w rozmowie dawać dowody logicznego toku myślowego.
8. Próbuje zadawać pytania i udzielać odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi. Próbuje tworzyć wypowiedzi ustne (relację i przemówienie).

Dopuszczający

Uczeń:

1. Wypowiada się na temat (1- 1,5 minuty).
2. Komunikuje się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
3. Nawiązuje bezpośredni i życzliwy kontakt z rozmówcą.
4. Wygłasza z pamięci krótkie wiersze i fragmenty prozy (dopuszczalne są potknięcia).
5. Stara się tworzyć relację i przemówienie.

PISANIE

Celujący

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Zawsze przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna wszystkie formy przewidziane programem Stosuje samodzielnie odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
4. Nie potrzebuje pisemnego przygotowania do wypowiedzi ustnej.
5. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne, doskonali indywidualny styl wypowiedzi pisemnej.
6. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
7. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.
8. Dokonuje stylizacji i parafrazy tekstu.
9. Podejmuje działalność literacką, redagując własne teksty, np. do gazetki szkolnej lub kroniki.

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna formy przewidziane programem (opis, opowiadanie, charakterystyka, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie, rozprawka, artykuł prasowy, recenzja, reportaż, wywiad, referat, , list motywacyjny, otwarty, intencyjny; proste formy użytkowe: list, kartka pocztowa, życzenia, dedykacja, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie) i redaguje je zgodnie z cechami danej formy.
4. Stosuje samodzielnie odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan wypowiedzi, szkic).
6. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne, doskonali indywidualny styl wypowiedzi pisemnej.
7. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
8. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.
9. Próbuje dokonywać stylizacji i parafrazy tekstu.

Dobry

Uczeń:

1. Dbą o estetykę tekstu, pisze starannie.
2. Przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
3. Zna formy przewidziane programem (opis, opowiadanie, charakterystyka, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie, rozprawka, artykuł prasowy, recenzja, reportaż, wywiad, referat, list motywacyjny, otwarty, intencyjny; proste formy użytkowe: list, kartka pocztowa, życzenia, dedykacja, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie) i redaguje je zgodnie z cechami danej formy.
4. Stosuje odpowiednie techniki notowania (schematy, tabele, skróty, własne znaki).
5. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan wypowiedzi, szkic).
6. W tworzeniu tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, zna i stosuje związki frazeologiczne, doskonali indywidualny styl wypowiedzi pisemnej.

7. Redaguje wypowiedź w stylu odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej (sprawozdawca, komentator, opiniotwórca).
8. Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego.

Dostateczny

Uczeń:

1. Pisze czytelnie, starannie, dba o estetykę tekstu.
2. Popelnia nieliczne błędy językowe, ortograficzne, stylistyczne.
3. Poprawnie redaguje następujące formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystykę, streszczenie, rozprawkę, reportaż, list motywacyjny, list, kartkę pocztową, życzenia, dedykację, zaproszenie, telegram, ogłoszenie, zawiadomienie.
4. Próbuje pisać referat, wywiad.
5. Stosuje odpowiednie techniki notowania wg wskazań nauczyciela.
6. Przygotowuje się pisemnie do wypowiedzi ustnej (plan).
7. Tworzy tekst spójny pod względem treści.
8. Wykorzystuje wiedzę o języku redagując własną wypowiedź.

Dopuszczający

Uczeń:

Stara się pisać czytelnie i dba o estetykę tekstu.

1. Mimo licznych błędów tekst jest zrozumiały.
2. Podejmuje próby redagowania następujących form wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, list, kartka pocztowa, życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie.
3. Próbuje pisać: streszczenie, rozprawkę, reportaż, recenzję, list motywacyjny.
4. Podejmuje próby argumentowania.
5. Redaguje prostą notatkę.

CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Celujący

Uczeń:

1. Zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur podstawowych i uzupełniających.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Samodzielnie odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji i umie się nim posłużyć.
5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Określa funkcję tekstu.
7. Samodzielnie wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
8. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
9. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
10. Zna podstawowe informacje z biografii pisarzy oraz kontekst historyczny analizowanych utworów.
11. Odróżnia fakty od opinii.

Bardzo dobry

Uczeń:

1. Zna bardzo dobrze teksty z kanonu lektur podstawowych.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji.

5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Określa funkcję tekstu.
7. Wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
8. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
9. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
10. Zna podstawowe informacje z biogramów pisarzy.
11. Odróżnia fakty od opinii.

Dobry

Uczeń:

1. Zna dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur podstawowych.
2. Wykorzystuje informacje z różnych źródeł.
3. Porównuje różne formy przekazu treści.
4. Odnajduje w tekście fragment potrzebny do argumentacji i umie się nim posłużyć.
5. Rozróżnia rodzaje literackie i poznane gatunki.
6. Wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu.
7. Dostrzega kompozycyjną i stylistyczną specyfikę różnych tekstów.
8. Rozumie i stosuje poznane pojęcia z zakresu teorii literatury.
9. Zna podstawowe informacje z biogramów pisarzy.
10. Odróżnia fakty od opinii.

Dostateczny

Uczeń:

1. Przeczytał większość lektur z listy lektur obowiązkowych.
2. Wykorzystuje informacje z kilku wskazanych źródeł.
3. Odróżnia teksty fabularne od informacyjnych.
4. Znajduje informacje w czytanim tekście.
5. Rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe oraz kompozycję utworu; wskazuje elementy świata przedstawionego.
6. Próbuje wyciągnąć wnioski z przeczytanego tekstu.
7. Przekazuje własnymi słowami najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu.
8. Odróżnia fakty od opinii.

Dopuszczający

Uczeń:

1. Czyta ze zrozumieniem proste teksty.
2. Zapoznał się z częścią lektur z listy obowiązkowej.
3. Wyszukuje konkretną informację we wskazanym fragmencie.
4. Rozumie pojęcie fikcji literackiej.
5. Odróżnia fakty od opinii.

ROZPOZNAWANIE I ANALIZA ZJAWISK JĘZYKOWYCH

Uczeń:

1. Rozpoznaje upodobnienia fonetyczne (głównie pod względem dźwięczności) i dostrzega ich znaczenie dla poprawnej wymowy i pisowni.
2. Rozpoznaje w tekście i nazywa części mowy, określa ich formy gramatyczne i funkcje składniowe, ze szczególnym uwzględnieniem form osobowych i nieosobowych czasownika, w tym imiesłowów.
3. Rozróżnia i buduje różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, imiesłowowy równoważnik zdania, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone, zdania złożone wielokrotnie). Dokonuje dwukierunkowych przekształceń wypowiedzi: zdanie - równoważnik, zdanie pojedyncze - złożone, konstrukcje czynne - bierne.
4. Potrafi dokonać analizy składniowej w/w wypowiedzi.
5. Stosuje mowę zależną i niezależną.
6. Operuje spójnikami.

7. Przeprowadza analizę słowotwórczą wybranych grup rzeczowników i przymiotników, tworzy wyrazy wg poznanych wzorców słowotwórczych.
8. Rozwija i koduje skróty i skrótowce w kontekście i w oderwaniu od kontekstu, z uwzględnieniem zasad ortografii w zapisie.
9. Zna i stosuje zasady ortograficzne.
10. Zna i stosuje zasady interpunkcyjne.
11. Zna podstawowe pojęcia dotyczące stylizacji archaicznej.
12. Odróżnia język ogólnopolski od dialektu, gwary, żargonu.
13. Rozpoznaje cechy dialektu, gwary, żargonu na poziomie fonetycznym, fleksyjnym, leksykalnym, składniowym.

Każdy uczeń próbuje rozwiązać wszystkie problemy i zadania.

Kryteria ustalane są przy poszczególnych sprawdzianach.